

שתי משניות ליום משנה שלמה

י"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתייהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנוסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת
הגאון הרה"צ נסים ב"ר נחום מאיר קרליץ זצ"ל
ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים ברלמן ע"ה
הרה"ק רבי חיים אבישלוס ב"ר עזרא אליהו כהן זצוק"ל

משנה ו'

מֶלֶק הכהן את הקרבן וְנִמְצָא טְרֵפָה ולאחר המליקה התברר שהעוף הינו טרפה, כגון: שנמצא בעוף נקב בוושט, או במעיים - **רַבִּי מְאִיר אָמַר: אֵינָהּ מִטְּמֵאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה** היינו שעוף טריפה, אין לו דין נבלת עוף, שמטמא בבית הבליעה, לפי שהמליקה מוציאה אותו מדין נבלה, כמו שהשחיטה מוציאה עוף חולין מלהיות נבלה. **רַבִּי יְהוּדָה** חולק על רבי מאיר ו... **אָמַר: מִטְּמֵאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה** שעוף שנמלק ונמצא טריפה יש לו דין נבלת העוף שמטמא בבית הבליעה, לפי שאין מליקה, או שחיטה מוציאות את עוף הטריפה מדין נבלת העוף. **אָמַר רַבִּי מְאִיר** רבי מאיר מביא לימוד של קל וחומר כהוכחה לשיטתו: **מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה** היינו בהמה שסתם מתה, **שֶׁהִיא מִטְּמֵאָה בְּמַגֵּעַ** את מי שנוגע בה **וּבְמִשָּׂא** או את מי שנשוא אותה, **שֶׁחִיטָתָהּ** של הבהמה **מְטַהֶרֶת אֶת טְרֵפְתָּהּ מִטְּמֵאָתָהּ** היינו שבהמה טריפה שנשחטה אינה מטמא במגע ובמשא - **נִבְלַת הָעוֹף שֶׁאֵינָהּ מִטְּמֵאָה בְּמַגֵּעַ וּבְמִשָּׂא** אלא רק בבית הבליעה, **אֵינּוּ דִין** שיש ללמוד בקל וחומר **שֶׁתְּהֵא שֶׁחִיטָתָהּ** של עוף טריפה **מְטַהֶרֶת אֶת טְרֵפְתָּהּ מִטְּמֵאָתָהּ** היינו שכמו ששחיטת בהמה טריפה גורמת שהבהמה לא תטמא במגע ובמשא, כך שחיטת עוף טריפה צריכה לגרום שהעוף לא יטמא בבית הבליעה. עכשיו מביאה המשנה הוכחה, שיש לדמות את דין עוף שנשחט, לדינו של עוף שנמלק, בלימוד של בניין אב הנקרא 'מה מצינו'. שכן... **מָה** כמו... **מְצִינוּ בְּשֶׁחִיטָתָהּ** שהשחיטה בעוף חולין **שֶׁהִיא מְכַשְׂרֶתָּהּ בְּאֲכִילָה** שאחרי שנשחט העוף מותר לאוכלו, ובנוסף השחיטה **וּמְטַהֶרֶת אֶת טְרֵפְתָּהּ מִטְּמֵאָתָהּ** היינו שאחרי שהעוף נשחט, אין הוא מקבל דין נבלת העוף גם אם הוא נמצא טריפה, כך גם צריך להיות הדין בעוף קדשים שנלמק שכן **אֵף מְלִיקְתָּהּ** מליקת הקרבן **שֶׁהִיא מְכַשְׂרֶתָּהּ בְּאֲכִילָה** היינו שכמו שהמליקה מתירה לאכול את העוף, היא גם **תְּטַהֵר אֶת טְרֵפְתָּהּ** עוף שנמצא כטריפה **מִטְּמֵאָתָהּ** שלא יטמא בבית הבליעה. **רַבִּי יוֹסִי** חולק על רבי מאיר ו... **אָמַר: דִּיָּהּ** די שנלמד את הדין ששחיטה בעוף מטהרת את העוף מלהיקרא נבלה **כְּנִבְלַת בְּהֵמָה** כמו שאנו למדים שהשחיטה מטהרת את הבהמה שנטרפה מלטמא במגע ומשא, אבל היות ולא כתוב במפורש ששחיטה בעוף מטהרת אותו, אלא אנו למדים דין זה בקל וחומר משחיטת בהמה... **שֶׁחִיטָתָהּ** ששחיטה בעוף טריפה חולין **מְטַהֶרֶתָּהּ** שלא תטמא בבית הבליעה, **אֲבָל לֹא מְלִיקְתָּהּ** אבל אין אנו יכולים ללמוד מכך שגם עוף שנמלק יקבל את אותו הדין כמו עוף שנשחט*.

*שכן ישנו כלל האומר 'ידיו לבא מן הדין להיות כנדון' שפירושו, די לנלמד בקל וחומר להיות כמו המקור שהוא נלמד ממנו, ולא יותר, היינו שאין ללמוד ממנו דין אחר, כמו במשנתנו שאנו למדים בקל וחומר ששחיטה בעוף הינה כמו שחיטה בהמה שמתהרת את העוף מלטמא, אבל אין אנו יכולים ללמוד מכך אף על מליקה שתקבל את אותו הדין כמו בשחיטה, שהרי דין השחיטה בעצמו לא מפורש בתורה אלא הוא נלמד בקל וחומר.

** מסקנת הגמרא היא שרבי מאיר גם סובר את הכלל של לבוא מן הדין להיות כנדון. ולכן הוא למד מן הפסוק "זאת תורת הבהמה והעוף" (ויקרא יא, ו) שיש להשוות בין שחיטת בהמה לשחיטת עוף, שכמו שהשחיטה בהמה מתירה את אכילת הבהמה וכן מטהרת אותו מלטמא במגע ומשא, כך גם הדין בשחיטת העוף, שכמו שהשחיטה בעוף מתירה אותו לאכילה, כך היא גם מטהרת אותו מלהיקרא נבלה. והיות ולימוד זה לא בא בקל וחומר יכול רבי מאיר ללמוד משחיטת העוף על המליקה, שכמו שהשחיטה בעוף מתירה אותו לאכילה ומטהרת אותו מלהיקרא נבלה, כך המליקה, שהיא מתירה את הקרבן לאכילה, תמנע מעוף הטריפה שנמלק גם מלקבל דין נבלת העוף, שמטמא בבית הבליעה.

ובדין זה יש שלוש דעות:

רבי מאיר סובר - שגם שחיטה וגם מליקה מוציאות את עוף הטריפה מדין נבלת העוף.

רבי יהודה סובר - שגם שחיטה וגם מליקה לא מוציאות את עוף הטריפה מלהיקרא נבלה.

רבי יוסי סובר - ששחיטת העוף מוציאה את עוף הטריפה מלהיקרא נבלה, אבל מליקת העוף לא מוציאה אותו מלהיקרא נבלת העוף.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה א'

כָּל הַזְּבָחִים בהמות שמיועדות להקרבה **שְׁנֵתֶּעֲרְבוּ** שהתערבבו **בְּחֻטָּאוֹת הַמִּתּוֹת*** ביחד עם בהמות שהיו מיועדות לקרבן חטאת, אך מסיבות שונות (המפורטות בכוכבית למטה) לא ניתן להקריב אותם, וכן אסור להנות מהם, ולכן דינם הוא שסוגרים אותם במקום מסוים ולא נותנים להם לאכול עד שהם מתות, ולכן נקראות חטאות המתות, **או** שהתערבבו בהמות שמיועדות להקרבה **בְּשׁוֹר הַנִּסְקָל** שור שפסקו שיש להורגו בסקילה על שהרג אדם, והדין הוא שאסור להנות משור זה, **אִפְלוּ אֶחָד בְּרִבּוֹא** אפילו אם התערבבה חטאת מתה אחת, או שור הנסקל אחד **יֵשׁ לְהַמִּית** את כל הבהמות שמיועדות להקרבה שהתערבבו עם החטאות המתות, או עם שור הנסקל, לפי שהם התערבבו ביחד עם בהמות שאסור להנות מהם** ואין להם תקנה אלא מיתה. אבל אם **נִתְעַרְבוּ** התערבבו בהמות המיועדות להקרבה **בְּשׁוֹר שְׁנַעְבָּדָה בּוֹ עֵבֶרָה** ביחד עם שור שנעשתה עמו עברה ודינו שהוא פסול להקרבה אך מותר לאכלו, **או** שהתערבבו עם שור **שֶׁהַמִּית אֶת הָאָדָם עַל פִּי עַד אֶחָד** אבל יש רק עד אחד שמעיד שהשור הרג את האדם ולכן אין סוקלים את השור, **או עַל פִּי הַבְּעָלִים** או שבעלי השור מעידים שהשור הרג אדם, ולכן אין השור נסקל. ובשני המקרים הנ"ל הדין הוא, שהשור אמנם לא נסקל, אך אסור להקריב אותו כקרבן. או שהתערבבו בהמות הקרבן **בְּרוֹבֵעַ** עם בהמה שרבעה אשה **וּבְנִרְבָּע** או עם בהמה שנרבעה ע"י אדם, **וּבְמִקְצָה** או עם בהמה שהפרישו אותו לעבודה זרה, **וּבְנִנְעָבָד** או עם בהמה שעשו ממנו עבודה זרה, **וּבְאֵתְנָן** או עם בהמה שניתנה כשכר לזונה, **וּבְמַחִיר** או עם בהמה ששימשה כתשלום תמורת מכירת כלב, **וּבְכִלְאִים** או עם בהמה שנולדה מכלאיים, כגון: שנולדה מתיש וכבשה, **וּבְטִרְפָּה** או עם בהמה שנולדה מבהמה טריפה, **וּבְיוֹצֵא דָפָן** או עם בהמה שנולדה בניתוח מן הצד. - המשותף לכל הנ"ל שאמנם אסור להקריב אותם על גבי במזבח, אך מותר להנות מהם. והיות שבתערובת יש בהמות שמיועדות לקרבן ואסור לשחטם מחוץ לעזרה ויש בהמות שאסור לשחטם בעזרה ואין אנו יודעים להבחין ביניהם לכן... **יָרְעוּ** מוצאים את כל הבהמות יחד למרעה **עַד שְׁיִסְתָּאֲבוּ** עד שיפול בבהמה מום, **וְיִמְכְרוּ** שקרבנות שנפל בהם מום ניתן לפדותם בכסף, **וְיָבִיא בְדָמֵי הַיָּפָה שְׁבֵהָן מֵאוֹתוֹ הַמִּין** ובסכום הכסף הכי גדול שיקבל תמורת הבהמה הכי יפה בתערובת יקנה בהמה אחרת לאותו סוג קרבן שלשמו הובאה הבהמה הראשונה, כגון: אם הובאה לחטאת יקנה בכסף בהמה חדשה לצורך הקרבת חטאת. ואם **נִתְעַרְבּוּ** התערבבו בהמות המיועדות להקרבה **בְּחֻלִּין** בבהמות חולין **תְּמִימִים** שניתן להקריבם - **יִמְכְרוּ הַחֻלִּין לְצָרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין** ימכרו כל הבהמות בתערובת לאנשים שצריכים להקריב מאותו קרבן שהתערבב, לדוגמה אם התערבבה בהמה שיועדה להיות קרבן אשם, ימכרו את כל הבהמות לאנשים שצריכים להקריב קרבן אשם.

*ישנם חמש סוגי חטאות שלא ניתן להקריבם ולכן מרעיבים אותם עד שימותו

1. ולד שנולד לבהמה שהובאה כחטאת
2. תמורת חטאת - היינו שהפריש בהמה לחטאת, ואח"כ החליף את אותה בהמה תמורת בהמת חולין אחרת שיש ברשותו
3. קרבן חטאת שמתו בעליה לפני שהוקרבה
4. חטאת שהתכפרו בעליה בבהמה אחרת, מצב בו אדם הקדיש בהמה לצורך קרבן חטאת ואח"כ בהמה זו הלכה לאיבוד והביא בהמה אחרת לצורך קרבן חטאת ולאחר שהקריב קרבנו נמצאה הבהמה שהלכה לאיבוד
5. חטאת שעברה שנתה, לקרבן חטאת ניתן להקריב רק בהמה שלא מלאה לה שנה, ואם הפריש בהמה בתוך שנתה ועד שהקריבה עברה שנה מיום הוולדה, יש על הבעלים להביא בהמה אחרת במקומה

** ואין לומר שיתבטלו ברוב, לפי שבעל חיים הוא דבר חשוב שאינו מתבטל ברוב ואפילו באלף אינו בטל

רבינו עובדיה מברטנורא

כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות. הכי קאמר, כל הזבחים שנתערבו בהם חטאות המתות או שור הנסקל. אפילו אחת בריבוא ימותו כולן. דכיון דנתערבו באיסורי הנאה אין תקנה לפדותם דנימא ירעו עד שיסתאבו. ולא בטלי ברובא, דבעלי חיים חשיבי ולא בטלי. וחטאות המתות הן חמשה, ואלו הן, ולד חטאת, ותמורת חטאת, וחטאת שמתו בעליה, ושכיפרו בעליה באחרת, ושעברה שנתה. אלו חמש חטאות מניחין אותן במקום סגור עד שימותו מאליהן, והן נקראין חטאות המתות. בשור שנעבדה בו עבירה. שהוא נפסל בה להקרבה. כגון שהמית את האדם על פי עד אחד שאינו נסור להדיוט, לפי שאינו נסקל אלא על פי שני עדים.

או על פי הבעלים. שבאו בעלים לבית דין והודו שהמית, דאפטר ליה מסקילה דמוודה בקנס פטור. אבל לגבוה נאטר, דקיי"ל "ומן הצאן", להוציא את הנוגח. ורובע וטרבע. על פי עד אחד, או על פי הבעלים, או קודם שנגמר דינו, או שהיה אותו שהמית והרובע והטרבע (של) נכרי. שנאטר לגבוה ולא להדיוט.

מוקצה. שהפרישוהו לקרבן לעבודה זרה, ונעבד נמי, שניהם מותרים להדיוט.

באתנן ומחיר. כל הני חולין נינהו, והבא אחד מעורב בהן, כולן ירעו. שאי אפשר לשחוט אחד מהם בלא מום, שמא זהו הזבח. והשוחט קדשים בחוץ חייב כרת. ולמכרן לצרכי עולות אי אפשר, שהרי פסולים.

ויביא בדמי היפה שבחן מאותו המין. אם חטאת חטאת ואם עולה עולה. ויקח מעות כשיעור דמי היפה שבכולן ויאמר, כל מקום שהוא הזבח יהא מחולל על המעות הללו.
נתערב. זבח אחד בחולין כשרים הרבה.
ימכרו החולין. כולן.

לצריכי אותו המין שהיה הזבח שנתערב בהן. ונמצאו כולן קדשים ממין אחד, אלא שאין ידוע מי בעליו של כל אחד ואחד, שהרי הזבח הראשון שם בעליו עליו, ואין ידוע איזהו. ותקנתו שיקריב כל אחד לשם מי שהוא, ויאמר כשיקריב כל אחד, הרי הוא לשם בעלים שלו.